ภาคผนวก 1 บทนิยาม

ภาคประชากร

การคุ้มรวมประชากร (ขอบข่ายของประชากรที่เก็บรวบรวมข้อมูล)

การคุ้มรวมประชากรของสำมะในประชากรและเคหะ พ.ศ.2543 ได้กำหนดไว้ดังนี้

ประชากรที่อยู่ในคุ้มรวม ได้แก่

- 1. คนไทยทุกคนที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยในวันสำมะโน (1 เมษายน 2543)
- 2. บุคคลที่มีสถานที่อยู่ปกติในประเทศไทย แต่ในวันสำมะโนได้ไปศึกษา ฝึกภาคซ้อมรบเดินเรือทะเล หรือไป ต่างประเทศชั่วคราว
- 3. ข้าราชการฝ่ายทหารและพลเรือน รวมทั้งคณะทูตของประเทศไทยพร้อมทั้งครอบครัวที่มีสำนักงานอยู่ใน ต่างประเทศ
- 4. บุคคลพลเรือนต่างด้าวที่มีสถานที่อยู่ปกติในประเทศไทย หรือบุคคลพลเรือนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในประเทศ ไทย

ชั่วคราวเป็นระยะเวลาตั้งแต่ 3 เดือนขึ้นไปก่อนวันสำมะโน (ก่อนวันที่ 1 เมษายน 2543)

ประชากรที่ไม่อยู่ในคุ้มรวม ได้แก่

- 1. ชาวเขาที่มีที่อยู่อาศัยไม่เป็นที่ (ถ้าตั้งเป็นหมู่บ้านแล้วอยู่ในคุ้มรวมด้วย)
- 2. คณะเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารและการทูตต่างประเทศพร้อมทั้งครอบครัว ซึ่งมีสำนักงานอยู่ในประเทศไทย
- 3. บุคคลพลเรือนต่างด้าว ซึ่งเข้ามาอยู่ในประเทศไทยเป็นระยะเวลาไม่ถึง 3 เดือนก่อนวันสำมะใน
- 4. ผู้อพยพหรือผู้หลบหนีเข้าเมือง ซึ่งอยู่ในค่ายอพยพที่รัฐบาลกำหนดขึ้น

หลักเกณฑ์และระยะเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลประชากร ณ สถานที่อยู่ปกติ รวมทั้งผู้ที่จากไปชั่วคราวไม่เกิน 3 เดือน และผู้ที่มาอยู่ชั่วคราว ไม่เกิน 3 เดือนแต่ไม่มีบ้านที่อื่นด้วย ทั้งนี้ยกเว้นผู้ที่เป็นนักเรียน จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ณ ที่ปรากฏ ตัวการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีส่งพนักงานแจงนับออกไปสัมภาษณ์ประชากรทุกคนในทุกครัวเรือนทั่วประเทศ และบันทึกรายการข้อมูลตามที่กำหนดไว้ในแบบสอบถาม โดยกำหนดระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างวันที่ 1-30 เมษายน 2543

ครัวเรือน

ครัวเรือนแบ่งได้ 2 ประเภท คือครัวเรือนส่วนบุคคล และครัวเรือนกลุ่มบุคคล

ครัวเรือนส่วนบุคคล หมายถึง ครัวเรือนที่ประกอบขึ้นด้วยบุคคลคนเดียวหรือหลายคน อาศัยอยู่ในบ้านหรือ ที่อยู่อาศัยเดียวกัน และจัดหาหรือใช้สิ่งอุปโภคบริโภคอันจำเป็นแก่การครองชีพร่วมกัน บุคคลเหล่านั้นอาจเป็น ญาติหรือไม่เป็นญาติกันก็ได้

ครัวเรือนกลุ่มบุคคล หมายถึง ครัวเรือนที่ประกอบขึ้นด้วยบุคคลที่มาอยู่รวมกันเพราะได้มีกฎหรือระเบียบ ข้อบังคับอย่างใดอย่างหนึ่งระบุไว้ว่าให้มาอยู่รวมกัน หรือจำเป็นต้องมาอยู่รวมกันเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง บุคคลเหล่านี้จะกินรวมกันหรือไม่กินรวมกันก็ได้ ครัวเรือนกลุ่มบุคคลจำแนกได้เป็น 2 ชนิด คือ ครัวเรือนกลุ่ม บุคคลประเภทสถาบัน ได้แก่ วัด เรือนจำ สถานสงเคราะห์ โรงพยาบาล โรงเรียนกินนอน กองทหารหรือตำรวจ โรงแรม และครัวเรือนกลุ่มบุคคลประเภทพิเศษ ได้แก่ หอพัก บ้านพักคนงานที่มีคนงานจำนวน 6 คนขึ้นไป ซึ่งสถานประกอบธุรกิจจัดที่อยู่อาศัยให้อยู่รวมกัน

สถานที่อยู่ปกติ หรือสถานที่อยู่ประจำ

หมายถึง สถานที่ที่บุคคลนั้นกินอยู่หลับนอนเป็นปกติหรือเป็นประจำ

สถานที่อยู่ปกติของบุคคลในครัวเรือนส่วนบุคคลให้ถือว่าสถานที่ที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัยเป็นประจำของบุคคลนั้น เป็นสถานที่อยู่ปกติ

สถานที่อยู่ปกติของบุคคลในครัวเรือนกลุ่มบุคคล ให้ถือว่า วัด กรม กองทหาร เรือนจำ โรงพยาบาลโรคจิต สถานสงเคราะห์ เป็นสถานที่อยู่ปกติของพระสงฆ์ เณร ชี ทหารประจำการ นักโทษ คนไข้ในโรงพยาบาลโรคจิต ผู้รับการสงเคราะห์ ตามลำดับ

อายุ

หมายถึง อายุเต็มปีบริบูรณ์นับถึงวันคล้ายวันเกิดครั้งสุดท้าย ก่อนวันที่ 1 เมษายน 2543

สถานภาพสมรส

หมายถึง ความผูกพันระหว่างชายกับหญิงในการเป็นสามีภรรยา ซึ่งจำแนกเป็น โสดหรือผู้ที่ยังไม่เคยสมรส และเคยสมรส ได้แก่ สมรส หม้าย หย่า แยกกันอยู่และไม่ทราบสถานภาพสมรส

"สมรส" ได้แก่ ผู้ที่อยู่ร่วมกันฉันท์สามีภรรยา ไม่ว่าจะได้ทำการสมรสกันถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ก็ตาม ภิกษุ สามเณร (เฉพาะศาสนาพุทธ) ได้จำแนกสถานภาพสมรสไว้ในประเภทบรรพชิต ส่วนหญิงที่บวชเป็นชี ได้จำแนกสถานภาพสมรสตามที่เป็นอยู่ในขณะนั้นว่าเป็นโสดหรือเคยสมรส

บุตรเกิดรอด

หมายถึง บุตรที่ตอนคลอดออกมามีชีวิต แม้จะมีชีวิตอยู่เพียงขณะหนึ่งก็ตาม สำหรับทารกเมื่อตอนคลอด ออกมาไม่หายใจ คือ ตายตั้งแต่ก่อนคลอด แท้ง บุตรเลี้ยงหรือบุตรบุญธรรมของหญิงนั้น ไม่ถือว่าเป็นบุตรเกิด รอด

การอ่านออกเขียนได้

หมายถึง ความสามารถอ่านออกและเขียนได้ของบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป การอ่านออกเขียนได้นี้จะเป็น ภาษาใดๆ ก็ได้ทั้งสิ้น โดยอ่านและเขียนข้อความง่ายๆ ได้ ถ้าอ่านออกเพียงอย่างเดียวแต่เขียนไม่ได้ก็ถือว่า เป็นผู้ที่อ่านเขียนไม่ได้

ชั้นสูงสุดที่สำเร็จ

หมายถึง ชั้นหรือปี ที่สอบไล่ได้เป็นครั้งสุดท้าย นับถึงวันที่ 1 มกราคม 2543 ในกรณีที่หลักสูตรไม่ได้กำหนด เป็นชั้นหรือปี แต่กำหนดตามจำนวนวิชา (ระบบหน่วยกิต) ก็ถือเอาปีที่กำลังศึกษาอยู่เป็นชั้นหรือปีของหลักสูตร เช่น นาย ก. เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งเรียนในระบบหน่วยกิต และขณะนี้ได้เรียน 2 ปีเศษ ก็ถือว่า นาย ก. กำลังเรียนอยู่ชั้นปีที่ 3 และชั้นสูงสุดที่สำเร็จ คือ "ปี 2"

ระดับการศึกษาที่สำเร็จ

ระดับการศึกษาที่สำเร็จ ได้แก่ ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษา การศึกษาทางศาสนา การศึกษาอื่นๆ ที่ไม่สามารถเทียบชั้นตามชั้นการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการได้

กำลังแรงงานปัจจุบัน

หมายถึง บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ที่มีงานทำหรือไม่มีงานทำในรอบ 7 วันก่อนวันสำมะโน (ระหว่าง วันที่ 25-31 มีนาคม 2543)

กำลังแรงงานที่รอฤดูกาล

หมายถึง บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ซึ่งในรอบ 7 วันก่อนวันสำมะโน (ระหว่างวันที่ 25-31 มีนาคม 2543) ไม่ทำงานเพราะรอฤดูกาลที่เหมาะสมเพื่อที่จะทำงาน และเป็นบุคคลที่ตามปกติจะทำงานโดยไม่ได้รับ ค่าตอบแทนในไร่นาเกษตร หรือธุรกิจซึ่งทำกิจกรรมตามฤดูกาลโดยมีหัวหน้าครัวเรือน หรือสมาชิกคนอื่นๆ ใน ครัวเรือน เป็นเจ้าของหรือผู้ดำเนินการ

ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงานปัจจุบัน

(8)

หมายถึง บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ซึ่งในรอบ 7 วันก่อนวันสำมะโน (ระหว่างวันที่ 25-31 มีนาคม 2543) ไม่ได้ทำงาน และไม่พร้อมที่จะทำงาน เพราะทำงานบ้าน เรียนหนังสือ เด็กหรือชราเกินไป พระสงฆ์ ป่วย หรือพิการ หรือไม่สามารถทำงานได้

อาชีพหลัก

หมายถึง ประเภทหรือชนิดของงานซึ่งบุคคลนั้นใช้เวลาทำเป็นส่วนมากในระยะเวลาที่กำหนดหรือเวลาที่อ้างอิง สำหรับผู้ที่ทำงานมากกว่า 1 อย่าง อาชีพหลัก หมายถึง อาชีพที่มีชั่วโมงทำงานมากกว่า หรืออาชีพที่ให้รายได้ มากกว่า (ในกรณีที่ชั่วโมงทำงานเท่ากัน)

- 1. **อาชีพหลักในรอบ 7 วันก่อนวันสำมะโน** หมายถึง ประเภทหรือชนิดของงาน ซึ่งบุคคลนั้นใช้เวลาทำ เป็นส่วนมาก ระหว่างวันที่ 25–31 มีนาคม 2543
- 2. **อาชีพหลักในรอบปีที่แล้ว** หมายถึง ประเภทหรือชนิดของงานซึ่งบุคคลนั้นใช้เวลาทำเป็นส่วนมาก ระหว่าง วันที่ 1 เมษายน 2542–31 มีนาคม 2543

ลักษณะงานหรือประเภทกิจการของสถานที่ที่ทำงาน (อุตสาหกรรม)

หมายถึง ประเภทหรือชนิดของกิจการของสถานที่ที่บุคคลนั้นทำงานหรือเคยทำงานระหว่างวันที่ 1 เมษายน 2542-31 มีนาคม 2543 เช่น กรมการค้าภายใน องค์การโทรศัพท์ บริษัทรับเหมาก่อสร้าง ร้านขายปลีกของชำ และหมายรวมถึงลักษณะงานที่บุคคลนั้นทำอยู่ เช่น การทำนาข้าว การทาสี ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล

สถานภาพการทำงาน

หมายถึง สถานะของบุคคลที่ทำงานในสถานที่ที่ทำงานหรือในธุรกิจ แบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ **นายจ้าง** หมายถึง ผู้ประกอบธุรกิจของตนเองเพื่อหวังผลกำไรหรือส่วนแบ่ง และได้จ้างบุคคลอื่นมาทำงานใน ธุรกิจในฐานะลูกจ้าง นายจ้างในที่นี้ไม่ได้หมายถึงผู้ที่จ้างคนมาทำงานประเภทงานในบ้านเรือนซึ่งไม่เกี่ยวกับ ธุรกิจ เช่น ผู้ที่จ้างคนมาทำอาหารในบ้าน ทำความสะอาดบ้าน ซักผ้า เป็นต้น

ธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง หมายถึง ผู้ประกอบธุรกิจของตนเองโดยลำพังผู้เดียว หรืออาจมีบุคคลอื่น มาร่วมกิจการด้วยเพื่อหวังผลกำไรหรือส่วนแบ่ง และไม่ได้จ้างลูกจ้างแต่อาจมีสมาชิกในครัวเรือนหรือผู้ฝึกงาน มาช่วยทำงาน โดยไม่ได้รับค่าจ้างหรือค่าตอบแทนอย่างอื่นสำหรับงานที่ทำ

ลูกจ้าง หมายถึง ผู้ที่ทำงานโดยได้รับค่าจ้างตอบแทนเป็นรายเดือน รายวัน หรือรายชิ้น หรือเป็นค่าบริการ เป็นค่าตอบแทนงานที่ทำ ค่าจ้างอาจเป็นตัวเงินหรือเป็นสิ่งของก็ได้ ลูกจ้างแยกเป็น3 ประเภท คือ ลูกจ้างรัฐบาล ลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ และลูกจ้างเอกชน

ช่วยธุรกิจในครัวเรือนโดยไม่ได้รับค่าจ้าง หมายถึง ผู้ที่ช่วยทำงานโดยไม่ได้รับค่าจ้างในไร่นาเกษตร หรือ ในธุรกิจของสมาชิกในครัวเรือน การรวมกลุ่ม หมายถึง กลุ่มคนร่วมกันทำงาน โดยรายได้ขึ้นอยู่กับผลกำไร สมาชิกแต่ละคนมีความเท่า เทียมกันในการกำหนดโครงสร้างของสถานประกอบการ การขาย งานอื่นๆ ของสถานประกอบการการลงทุน และการแจกจ่ายรายได้แก่สมาชิก

การย้ายถิ่น

หมายถึง การย้ายสถานที่อยู่อาศัยจากหมู่บ้านหนึ่งหรือเขตเทศบาลหนึ่งจากที่อยู่ครั้งสุดท้าย มายังอีกหมู่บ้าน หนึ่งหรือเขตเทศบาลหนึ่งจากที่อยู่ครั้งสุดท้าย มายังอีกหมู่บ้าน หนึ่งหรือเขตเทศบาลหนึ่งที่อยู่ในปัจจุบัน ภายในระยะเวลา 5 ปีก่อนวันสำมะใน การเปลี่ยนเขตเทศบาลหรือ หมู่บ้าน เนื่องจากขยายเขตเทศบาลหรือแยกหมู่บ้าน โดยที่บุคคลหรือครัวเรือนนั้นยังอยู่ประจำที่เดิม รวมทั้งผู้ที่ ย้ายสถานที่อยู่อาศัยภายในกรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยาไม่นับว่าเป็นการย้ายถิ่น

ผู้ย้ายถิ่นในช่วง 5 ปี หมายถึง ผู้ที่ย้ายที่อยู่ (หมู่บ้านหรือเขตเทศบาล) ภายใน 5 ปีก่อนวันสำมะใน สำหรับ เด็กอายุ 0-4 ปี ที่อยู่ในหมู่บ้านหรือเทศบาลนี้มาตั้งแต่เกิดไม่นับว่าเป็นผู้ย้ายถิ่น

ผู้ย้ายถิ่นระหว่างจังหวัด หมายถึง ผู้ที่อาศัยในจังหวัดที่เคยอยู่ครั้งสุดท้ายก่อนย้ายต่างกับจังหวัดที่อยู่ เมื่อ พ.ศ. 2543 ภายในเวลา 5 ปีก่อนวันสำมะใน

ผู้ย้ายถิ่นระหว่างภาค หมายถึง ผู้ที่อาศัยในภาคที่เคยอยู่ครั้งสุดท้ายก่อนย้ายต่างกับภาคที่อยู่เมื่อ พ .ศ. 2543 ภายในเวลา 5 ปีก่อนวันสำมะโน

ผู้ย้ายถิ่นในช่วงชีวิต หมายถึง บุคคลรวมทุกอายุที่มีสถานที่เกิดคนละจังหวัดกับจังหวัดที่อยู่เมื่อ พ.ศ. 2543

ภาคเคหะ

การคุ้มรวมเคหะ ได้แก่ ที่อยู่อาศัยของครัวเรือนส่วนบุคคล 1/ ทุกครัวเรือน ที่อยู่ในขอบข่ายการแจงนับประชากร ที่อยู่อาศัยของครัวเรือน

หมายถึง สถานที่ที่ครัวเรือนหนึ่งๆ ใช้เป็นที่อยู่อาศัย อาจเป็นส่วนหนึ่งของบ้าน หรือบ้านหลายหลังที่อยู่ใน บริเวณเดียวกัน รวมทั้งใต้สะพานที่มีครัวเรือนใช้เป็นที่อยู่อาศัยเป็นประจำ

ประเภทของที่อยู่อาศัย

หมายถึง ลักษณะของสถานที่ที่ครัวเรือนหนึ่งๆ ใช้เป็นที่อยู่อาศัย จำแนกได้ดังนี้

บ้านโดด หมายถึง บ้านที่ปลูกอยู่หลังเดียวโดดๆ พร้อมทั้งเรือนครัว โรงรถ เรือนคนใช้ด้วยถ้ามี และเป็นที่อยู่ อาศัยของบุคคลในครัวเรือนเดียวกัน

ทาวน์เฮาส์ (รวมบ้านแฝดด้วย) หมายถึง ตึกที่ปลูกติดต่อกันตั้งแต่ 2 หน่วยขึ้นไป โดยมีฝาร่วมกันด้านหนึ่ง หรือสองด้านขึ้นไป อาจเป็นชั้นเดียวหรือหลายชั้นก็ได้ ตัวตึกอยู่ลึกเข้ามาจากริมถนน มีบริเวณที่ว่างหน้าบ้าน

¹/ ครัวเรือนส่วนบุคคล หมายถึง ครัวเรือนที่ประกอบขึ้นด้วยบุคคลคนเดียวหรือหลายคนอาศัยอยู่ในบ้านหรือที่อยู่อาศัยเดียวกัน และจัดหา หรือใช้สิ่งอุปโภคบริโภคอันจำเป็นแก่การครองชีพร่วมกัน บุคคลเหล่านั้นอาจเป็นญาติหรือไม่เป็นญาติกันก็ได้

อาจใช้เป็นที่จอดรถหรือทำประโยชน์อย่างอื่น

ห้องชุด หมายถึง กลุ่มห้องอันเป็นส่วนหนึ่งของอาคาร ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัยของครัวเรือน โดยกลุ่มห้องนี้ จะต้องมีห้องครัว ห้องน้ำ ตลอดจนทางเข้าออกห้องชุดเป็นของตนเอง เช่น อพาร์ทเม้นท์ แฟลต คอนโดมิเนียม แมนชั่น คอนโดเทล ฯลฯ

ดึกแถว ห้องแถว เรือนแถว หมายถึง ตึก หรือห้อง หรือเรือนที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัยของครัวเรือนปลูกติดต่อกัน ตั้งแต่ 2 หน่วยขึ้นไป เรียงติดกันเป็นแถวโดยมีฝาร่วมกันด้านหนึ่งหรือสองด้านขึ้นไป อาจจะเป็นชั้นเดียวหรือ หลายชั้นก็ได้ ทั้งนี้รวมถึงเรือนแพแถวสำหรับคนงานกรมชลประทานด้วย

ห้องภายในบ้าน หมายถึง ห้องหนึ่งหรือหลายห้องที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัยของครัวเรือนหนึ่งๆ ในบ้าน 1 หลัง ซึ่งมี ครัวเรือนอาศัยอยู่มากกว่าหนึ่งครัวเรือน โดยมีห้องครัว ห้องน้ำ หรือทางเข้าออกสู่ที่อยู่อาศัยนั้นอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทุกอย่างร่วมกับครัวเรือนอื่นที่อยู่ภายในบ้านนั้น ทั้งนี้รวมถึงห้องที่อยู่ภายในอาคารซึ่งต้องใช้ห้องน้ำ ห้องครัว หรือทางเข้าออกสู่ที่อยู่อาศัยรวมกับห้องอื่นที่อยู่ภายในอาคารเดียวกันด้วย

ลักษณะของที่อยู่อาศัย

หมายถึง ที่อยู่อาศัยซึ่งจำแนกได้ตามวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้างที่อยู่อาศัยเป็นส่วนใหญ่

วัสดุถาวร ได้แก่ ไม้เนื้อแข็ง เช่น ไม้สัก ไม้ยาง ไม้เต็ง ไม้ตะแบก ไม้แดง เป็นต้น และคอนกรีต คอนกรีตบล็อก คอนกรีตอัดแผ่น สังกะสี อิฐทนไฟ

วัสดุไม่ถาวร ได้แก่ วัสดุที่หาได้ตามท้องถิ่น เช่น จาก แฝก หญ้าคา ใบตองตึง ไม้ไผ่ ไม้รวก เป็นต้น และวัสดุ ที่ใช้แล้วอยู่ในสภาพที่ไม่ควรนำมาใช้ เช่น สังกะสีที่ใช้แล้ว เศษไม้ ไม้ที่ผุพัง

การครอบครองที่อยู่อาศัยของครัวเรือน (ไม่รวมที่ดิน)

หมายถึง การที่คนในครัวเรือนอาศัยอยู่ในที่อยู่อาศัยนั้น โดยเป็นเจ้าของ เช่าซื้อ เช่า หรืออยู่ในที่อยู่อาศัยนั้นโดย ไม่เสียค่าเช่าเพราะเป็นส่วนหนึ่งของค่าจ้างแรงงานหรือ เจ้าของให้อยู่เปล่า

เจ้าของ หมายถึง คนในครัวเรือนนั้นมีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย โดยถูกต้องตามกฎหมาย กรณีผู้ซื้อชำระเงิน ค่าที่อยู่อาศัยแก่ผู้ขายยังไม่ครบ แต่ได้โอนกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยนั้นไปจำนองไว้กับธนาคารแล้วผู้ซื้อผ่อนชำระ เงินแก่ธนาคารเป็นงวดๆ ให้ถือว่าผู้ซื้อเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย

เช่าชื้อ หมายถึง การซื้อที่อยู่อาศัยโดยผ่อนชำระเงินเป็นรายเดือนหรือเป็นงวดๆ ตามสัญญาที่ตกลงกัน เมื่อชำระเงินครบจึงจะได้กรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย

เช่า หมายถึง คนในครัวเรือนนี้อยู่อาศัยโดยไม่ได้เป็นเจ้าของหรือเช่าซื้อ และต้องเสียค่าตอบแทนให้แก่เจ้าของ ที่อยู่อาศัยเป็นค่าเช่า

อยู่โดยไม่เสียค่าเช่า

- ก. เพราะเป็นส่วนหนึ่งของค่าจ้างแรงงาน ได้แก่ บ้านพักข้าราชการ บ้านพักยาม บ้านพักในโรงงาน
 บ้านพักครู บ้านพักพนักงานรถไฟ บ้านพักทหารและตำรวจ หรือ บ้านของเอกชนที่หน่วยราชการ หรือบริษัท เอกชนเช่าเพื่อให้ข้าราชการ หรือพนักงานอยู่อาศัย ฯลฯ รวมทั้งที่อยู่อาศัยในสำนักงาน หรืออาคารด้วย
- ข. ให้อยู่เปล่า หมายถึง การอยู่ ณ ที่อยู่อาศัยแห่งนั้นโดยไม่ต้องจ่ายค่าเช่า หรือค่าตอบแทนใดๆ ทั้งสิ้น การถือกรรมสิทธิ์ที่ดิน

หมายถึง คนในครัวเรือนนั้นมีสิทธิในการเข้าครอบครองที่ดิน ได้แก่

เจ้าของที่ดิน หมายถึง คนในครัวเรือนนั้นมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินโดยถูกต้องตามกฎหมาย

เช่าซื้อที่ดิน หมายถึง การซื้อที่ดินโดยผ่อนชำระเงินเป็นรายเดือนหรือเป็นงวดๆ ตามสัญญาที่ตกลงกัน เมื่อ ชำระเงินครบจึงจะได้กรรมสิทธิ์ในที่ดิน

เช่าที่ดิน หมายถึง การปลูกสร้างที่อยู่อาศัยในที่ดินของผู้อื่น โดยเสียค่าตอบแทนให้แก่เจ้าของที่ดิน

ไม่เสียค่าเช่าที่ดิน หมายถึง เจ้าของที่ดินอนุญาตให้ปลูกสร้างที่อยู่อาศัย โดยไม่เสียค่าเช่าที่ดิน รวมทั้งการ เข้าอยู่อาศัยในที่ดินของผู้อื่น ที่ดินป่าสงวน หรือที่สาธารณะประโยชน์ ฯลฯ ด้วย

Annex I

Definitions

Population census

Coverage

Population covered:

- 1. All Thai citizens residing in Thailand on Census Day (April 1,2000).
- 2. Thai residents, who were temporarily away on Census Day, e.g. on military training, journey by sea or a trip abroad.
- 3. Thai civil/military diplomatic officers and their families in foreign countries
- 4. Foreign citizens having usual place of abode in Thailand or entering the country on temporary basis for 3 months before Census Day (April 1,2000).

Population not covered:

- 1. Hill tribes with no fixed address (except those in well established villages).
- 2. Foreign military and diplomatic officers and their families stationed in Thailand.
- 3. Foreigners staying in the country for less than 3 months before Census Day.
- 4. Refugees and illegal immigrants staying in the centers designated by the authorities.

Procedure and Period of collect data

People were counted on the basis of their usual places of residence, including those away no longer than 3 months, and temporary residents (less than 3 months) having no other places of residence. With the exception of students, they were counted at the places where they were found.

Face to face interview was the main method for data collection. The fieldwork period was from April 1, 2000 to April 30, 2000. The questionnaires were filled in by the enumerators. Self-enumeration forms were used in some areas, especially in Bangkok.

Household

There are 2 types of household; private and collective.

A private household includes one person living alone or two or more persons, related or unrelated, residing in the same house and makes common provision for food or other essential of living.

A collective household includes household composed of members who live together under certain rules or regulations or those who are living together for their own benefit. The members of collective

(26)

households may not take their meals together. Collective households are divided into 2 types, institutions which include wats, penal institutions, welfare homes, hospitals, dormitories and hotels and special households which include boarding houses and living quarters for workers with at least 6 workers who have meals provided by the management.

Usual place of residence

For persons residing in private households, each person was counted as an inhabitant of his usual place of residence, that is the place where he lives and sleeps most of the time.

For persons residing in collective households, institutional population: priests, nuns, members of the armed forces residing on military installations, inmates of correctional or penal institutions, mental institutions and welfare homes were enumerated as usual residents of the place in which the institution was located.

Age

Age is calculated in full years as of the individual's last birthday before 1 April, 2000.

Marital Status

Persons aged 13 years and over were classified as never married, ever-married (i.e. married, widowed, divorced, or separated) or of unknown marital status.

Persons classified as "married" include both persons who have registered their marriages and persons in de facto unions.

Buddhist, priests and novices were classified as "priest", while nuns were classified as never married or ever married according to their marital status at the time of the census.

Children ever born

Ever-married women were asked the number of live-born children they had as of the census date. The number reported includes all children born alive, regardless of the period of survival, as well as children of previous marriages, but excludes adopted children, step children and fetal deaths.

Literacy

Literate persons are defined as person aged 5 years and over who are able to read and write simple statements with understanding in any languages. If a person can read, but cannot write, then he was classified as illiterate.

Highest level of Education

The highest level of education was the level of the last final examination as of January 1, 2000. For university students, the highest level of education was the number of completed years of university education.

Educational Attainment

Levels of educational attainment were primary, secondary, and university, as well as other types of special education.

Currently economically active

Persons aged 15 years and over, who during the seven days preceding the census date (March 25-31, 2000), were employed or unemployed.

Seasonally inactive

Persons aged 15 years and over, who during the seven days preceding the census date (March 25-31, 2000), were unemployed because of waiting for the appropriate seasons, being persons who usually worked without pay on farms, or in business enterprises engaged in seasonal activities owned or operated by the head of the household or any other member of the household.

Persons not in currently economically active

Persons aged 15 years and over, who during the seven days preceding the census date (March 25-31, 2000), were unemployed and not available to work because of housework, studying, too young/old, religious order, incapable of work.

Occupation

Occupation refers to the kind of work on which a persons spent most of the time during the given period. For a person who works more than one job, only the job at which he work more number of hours was recorded. If the number of working hours for each job was the same, the job which gave him higher income was recorded.

Last week occupation refers to occupation during the 7 days preceding the census date (March 25-31, 2000).

Last year occupation refers to occupation during the 12 months preceding the census date (April 1, 1999-March 31, 2000).

(28)

Industry

Industry refers to the activity of the establishment in which a person worked during the 12 months preceding the census date.

Work status

Work status refers to the status of a person's occupation in the 12 months preceding the census date. If a person had more than one job, the work status corresponding to the occupation recorded was asked. Work status was classified as follows:

Employer: A person who operates his or her own economic enterprise or engages independently in a profession or trade and hires one or more employees.

Own account worker: A person who operates his or her own economic enterprise or engages independently in a profession or trade and hires no employees.

Employee: A person who works for a public or private employer and receives remuneration in wages, salary, commission, tips, piece-rate or payment in kind. Employees are classified as government, government enterprise or private employees.

Unpaid family worker: A person who works without pay, in an economic enterprise or farm, owned by the members of the household.

Members of producers' cooperative: A person who hold a "self-employment" job in a cooperative producing goods and services, in which each members takes part on an equal footing with other members in determining the organization of production, sales and/or other work of the establishment, the investments and the distribution of the proceeds of the establishment amongst their members.

Migration

Migration was the movement across villages or municipal areas of persons who had changed their places of residence within the 5 years preceding the census date (April 1, 2000).

Change of municipal areas or villages by expansion of the municipal areas or the administrative redivision of villages, while the person or the household still stays in the original place as well as change of residence is being made within the Bangkok or Pattaya are not considered migration.

Recent migrants are persons who had changed their place of residence (villages or municipal areas) within the five years preceding the census date. For children aged less than 5 years living in the current residence since they were born, were not defined as recent migrants.

Inter-province migrants are migrants whose last place of previous residence was in different province from their province of residence at the census date.

Inter-regional migrants are migrants whose last place previous residence was in a different region from their region of residence at the census date.

Lifetime migrants are persons of all ages who were born outside their province of residence at the time of the census.

Housing census

Coverage

Households covered: All private households in the areas of population enumeration.

Living quarter

A living quarter is defined as the housing unit occupied by a household, including the following types: detached, row-house, apartment, rooms, boats or any mobile units and any other types of structure.

Type of living quarter

Type of living quarter is classified as follows:

Detached house: A detached house is one which is separated on all sides from other structures. A detached house may include one or more detached units occupied by a household and also include house-rafts.

Town house: A town house is any structures of two units or more attached by a common wall having one storey or more, having the space infront for parking or for other purpose.

Apartment: Apartment means a suite of rooms within a building which is occupied by a household with kitchen, bathroom, and entrance separated from other households.

Brick row house, **Row house**: They refer to the house with 2 units or more having at least one common wall with other structure. A row house may have one floor or more and also includes rafts with multi-units.

^{1/} Private household means one or more persons living in the same dwelling, and sharing the same facilities, whether or not related to each other

Room: Room means a room or suite of rooms that are occupied by a household, with or without independent kitchen, bathroom and entrance, and also includes rooms with dependent bathroom, kitchen or entrance within the same building.

Type of construction material

Living quarter is defined as the house constructed by permanent construction materials and nonpermanent construction materials.

Permanent construction materials: Permanent construction materials include all types of hard-woods, for instance, teak and redwood, etc., concrete, block concrete, corrugated iron, brick, etc.

Non-permanent construction materials: Non-permanent construction materials include houses made of local materials, for instance, house made of thatch, leaves, grasses, rushes and bamboo, etc., as well as makeshift shelters constructed of waste or reused materials, for instance, houses made of used corrugated iron, packing crates, etc.

Tenure of housing units (excluding land)

Tenure of housing units (excluding land) refers to the arrangements by which a household occupies its living quarters, i.e. whether a member of the household occupies the housing unit as owner, hire-purchaser or renter. Living quarters may be occupied rent-free, because it is part of payment in kind or is occupied by a relative of the owner.

Owner: Owner means the person having the legal right of possession of the living quarter.

Hire purchaser: Persons who purchase the living quarters and pay in installments at intervals, e.g. monthly or yearly. When the payment is completed, the purchaser becomes owner.

Payment in kind of service: Living quarters provided for civil servants, caretakers, industrial workers, workers of the State Railway of Thailand, military personnel, policemen, etc., owned by the private or public sector, may be provided as rent free living quarters for such person as payment in kind, including the office room used as living quarters.

Rent Free: Persons who live in rent free living quarters because of being related of the owner are included in this category.

Tenure of land

Members of the household may occupy land as owner, hire purchaser, renter or person who occupies the land with no payment.

Owner: Owner means the person having the legal right of possession of land.

Hire purchaser: A person who purchases a piece of land and pays in installments at intervals, e.g. monthly or yearly. When the payment is completed, he becomes owner.

Renter: A person who builds living quarters on land belonging to another and pays monthly or yearly rent to the owner.

No payment: A person who builds living quarters on land owned by the private or public sector without paying rent.